

Aktivnosti

SO HPD-a / SK-a

»Željezničar«

u 2025. godini

Sara Anđela Perić | SO HPD »Željezničar«

Panin kuk
Autor: Dino Filippi

Općenito o Odsjeku

Speleološki odsjek Hrvatskog planinarskog društva (SO HPD) »Željezničar« u 2025. godini imao je 71 člana, od toga 27 žena i 44 muškarca. Na godišnjoj skupštini, održanoj 6. veljače, izabran je novi Izvršni odbor Odsjeka: Nicola Rossi – pročelnik, Sara Anđela Perić – tajnica, Borna Maleš – oružar, Andrej Plevnik – ekonom, Mea Bombardelli – arhivarka, Tila Medenica – urednica časopisa *Speleolog* i Zoran Bolonić, pri čemu je jedina izmjena u odnosu na prethodnu godinu bila na funkciji oružara. Tijekom godine održano je 45 redovnih sastanaka Odsjeka i sedam sastanaka Izvršnog odbora.

Speleološke aktivnosti

Tijekom 2025. godine istraživano je 56 objekata tijekom 24 istraživačke akcije i dva logora. Najviše objekata i ove je godine istraženo u ogulinskom kraju, njih čak 41 tijekom 17 istraživačkih akcija, među kojima je bilo pet vikend-akcija. Zadnjih nekoliko godina vrlo se često istražuje u okolici Ogulina, djelomično zbog blizine Zagrebu i često jednostavnog pristupa objektima, ali ponajprije zbog brojnosti speleoloških objekata te odlične suradnje s Ogulincem Goranom Bertovićem, koji nam redovito šalje koordinate novopronađenih objekata. Ove su godine istraživani objekti na području Desmerica, Modruša, Sopače, Potoka Musulinskog, Salopek Sela, Debelog Luga i Krpela. Među novoistraženim objektima dubinom se ističu jame Smrijekovača (–57 m) i Jama Drvobrada (–51 m).

Tijekom godine održano je i šest vikend-akcija na Crnopcu, kao i dva logora. Pritom su nastavljena istraživanja većih crnopačkih objekata: Jamskog sustava Crnopac kroz ulaz Oazu, Jame vjetrova, istraživane u tri navrata, te Alibabine jame.

Prvi ljetni crnopački logor održan je od 13. do 22. lipnja pod vodstvom Zrinke Matić i Borne Maleša. Na logoru je sudjelovalo 13 članova Odsjeka, koji su primarno istraživali Alibabinu jamu, u kojoj je tijekom logora dosegnuta dubina od 630 m. Uz to je istražena jama Slejj te je pokušano proširivanje Jame špiljskog predatora.

Drugi crnopački logor održan je od 2. do 8. kolovoza pod vodstvom Borne Maleša i Leonarda Žnidarića. Na logoru je sudjelovalo 19 speleologa iz četiri speleološke udruge (SO HPD »Željezničar«, SU »Estavela«, SK »Ozren Lukić« i SO HPD »Mosor«).

Članovi na Mangartu
Autor: Ana Sladić

Izlet na Mangart
Autor: Ana Sladić

Fokus logora bio je na istraživanju Jamskog sustava Crnopac kroz ulaz Oazu, gdje je istraženo i nacrtano oko 500 m novih kanala. Nastavljeno je i ponavljajuće nacrti i istraživanje Jame vjetrova te je istražena jama Harambaše u šteti.

Alibabina jama ove je godine istraživana u četiri navrata te je sredinom listopada spojena s Jamskim sustavom Crnopac (JSC) čak na dva mjesta! Članovi bugarskog Speleološkog kluba »Pod RB« tijekom

sedmodnevne akcije u JSC-u, koja je započela ulaskom kroz Kitu Gačešinu, naišli su na postavljeni dio Alibabine jame na oko –530 m, u dijelu jame koji je već dulje vrijeme djelovao perspektivno za spoj. U isto su vrijeme naši članovi Borna Maleš, Nikola Brdarić i Stipe Maleš istraživali Alibabinu jamu te su na oko –630 m pronašli drugi spoj Alibabine jame s JSC-om. Time je JSC produljen za 3629 m, s čime ukupna duljina sustava iznosi 67 387 m. Uz to, sustav je produbljen za 12 m, a Alibabina jama postala je sedmi i najviši ulaz u sustav.

U arhivi Odsjeka nalazi se 2640 objekata. U 2025. godini pločicama je označen 51 objekt, od čega su 44 novoistražena objekta i sedam od prije poznatih objekata. U 2025. godini dovršen je 13. krug unosa u Katastar speleoloških objekata Republike Hrvatske, u kojem je SK »Željezničar« predao 30 objekata.

Osim navedenih speleoloških istraživanja, ove je godine nakon dugo vremena organiziran odsječki posjet špilji Veternici. Početkom studenog više od 30 naših članova, njihove djece i prijatelja posjetilo je Plažu i Bijelu dvoranu, a mnogima je to bio prvi obilazak ove mnogim Željezničarcima omiljene špilje.

Priprema opreme u Ogulinu

Autor: Vlado Božić

Aktivnosti vezane za onečišćene speleološke objekte

U 2025. godini projekt Čisto podzemlje nastavlja s edukativnim radom u domeni onečišćenih špilja i jama. Krajem siječnja održan je Stručni seminar Komisije za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza (KS HPS) u organizaciji našeg Odsjeka na temu opasnosti u onečišćenim speleološkim objektima. Cilj seminara bio je povećanje sigurnosti speleologa koji tijekom svojih aktivnosti borave u onečišćenim speleološkim objektima. Predavanja su obuhvatila teme opasnosti od strvina i opasnog otpada, osobito minsko-eksplozivnih sredstava, kao i područja zaštite na radu i pružanja prve pomoći. Na seminaru je sudjelovalo ukupno 48 polaznika iz 11 speleoloških organizacija, od čega je devet polaznika bilo iz našeg Odsjeka. Kao izravan rezultat seminara nastao je i opsežan priručnik za speleologe »Opasnosti u onečišćenim speleološkim objektima« autora Ruđera Novaka (2026), dostupan na internetskoj stranici HPS-a.

Također, nastavljen je projekt »Ambasadori Čistog podzemlja«, u sklopu kojega iskusni speleolozi obilaze osnovne škole diljem hrvatskog krša i

drže predavanja i demonstracije o kršu, speleologiji i zaštiti podzemlja. Do kraja 2025., odnosno tijekom dvije i pol školske godine, projekt je obuhvatio više od 400 škola te je educirano 18 000 učenika i 1200 učitelja. Interes za predavanja je velik, a krajem prošle školske godine organiziran je nagradni natječaj za učeničke radove na temu zaštite okoliša. Pobijedio je odličan video-uradak koji su izradili učenici OŠ Srdoči iz Rijeke te im je u suradnji s našim donatorima uručena nagrada od 2000 €.

Speleološki klub »Željezničar« ove je godine proveo dva projekta čišćenja speleoloških objekata. Početkom godine proveden je projekt čišćenja jama na samoborskom području, kojeg je financirala Zagrebačka županija u sklopu Javnog poziva za financiranje projekata udruga i drugih neprofitnih organizacija u području zaštite okoliša i prirode u 2024. godini. Provedba projekta započeta je obilaskom terena radi provjere koordinata onečišćenih objekata iz baze Čistog podzemlja na području naselja Dubrava Samoborska, Mala Jazbina i Otruševac. Zatim je u veljači organizirana akcija čišćenja jama Krči, Pirišće 1 i Velika jaruga (Medjame), iz kojih je ukupno izvađeno oko pet

Čišćenje Medjama
Autor: Vlado Božić

kubika otpada. U lipnju je ponovno čišćena jama Velika jaruga te su iz nje izvađena oko tri kubika otpada. Krajem listopada organizirano je čišćenje jame Znetve Spašenac na području Parka prirode Žumberak – Samoborsko gorje, u sklopu projekta kojeg je sufinancirao Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU), naziva »Sanacija divljih deponija u speleološkom objektu Znetva Spašenac«.

Spelološka škola

U razdoblju od 3. ožujka do 17. travnja održana je speleološka škola pod vodstvom Andreja Plevnika i Nikole Hanžeka. Školu je upisalo 14 polaznika, od kojih je 13 tijekom pet vikend-terena i pet blokova predavanja savladalo sva potrebna praktična i teorijska znanja. Praktični dio ispita održan je 12. travnja u Jami vjetrova na Crnopcu, a teorijski dio 17. travnja u prostorijama Odsjeka. Uspješnim polaganjem ispita Odsjek je postao bogatiji za 13 novih speleoloških pripravnika (Borna Sabljak,

Speleološka škola u kanjonu Krpe i Zrmanje
Autor: Đino Filippi

Fran Perić, Vid Đodo, Antun Čordaš, Nika Fuketa, Grgur Višić, Vedrana Čolić, Ivan Bilić, Đino Filippi, Ana Kličan, Ivan Kranjčec, Dora Kardinar i Nola Kocet).

Seminari i tečajevi

Pored već spomenutog Stručnog seminara o opasnostima u onečišćenim speleološkim objektima, naši članovi ove su godine sudjelovali na još tri seminara. Nikola Brdarić sudjelovao je na Seminaru o tehnikama samospašavanja i zbrinjavanja za speleološke udruge u organizaciji Komisije za speleospašavanje HGSS-a održanom u prostorijama HGSS stanice Zagreb od 23. do 25. svibnja. Tila Medenica, Nikola Brdarić, Borna Maleš i Stipe Maleš sudjelovali su na Stručnom seminaru o tehničkom penjanju u speleološkim objektima u organizaciji KS HPS-a, a pod vodstvom Dine Grozića, održanom na području Gračaca 28. i 29. lipnja. Borna Maleš, Borna Sabljak i Sara Anđela Perić sudjelovali su na Stručnom seminaru o izmjeri speleoloških objekata upotrebom LiDAR tehnologije 20. prosinca u prostorijama HGSS stanice Zagreb, u organizaciji KS HPS-a, a pod vodstvom Dine Grozića i Jurice Jagetića, na kojemu je glavnu riječ na predavanjima i demonstracijama vodio Loris Redovniković.

Na inicijativu Zagrebačkog speleološkog saveza (ZSS) Nicola Rossi, Zrinka Matić, Sara Anđela Perić, Tila Medenica i Nikola Brdarić sudjelovali su na tečaju prve pomoći *International Trauma Life Support* (ITLS) održanom u tri termina: 17. – 18. svibnja, 28. – 29. lipnja i 27. – 28. rujna. Time su stekli osnovna teorijska i praktična znanja zbrinjavanja ozlijeđenih osoba.

Skup speleologa

Ovogodišnji Skup speleologa Hrvatske održan je u Benkovcu od 21. do 23. studenog u organizaciji SO-a »Liburnija« Planinarskog društva »Paklenica«, a pod pokroviteljstvom KS HPS-a, Hrvatskog speleološkog saveza i Grada Benkovca. Na Skupu je sudjelovalo 20-ak članova našeg Odsjeka te ukupno 202 speleologa i ostalih sudionika iz više od 20 speleoloških društava i drugih udruga. Osim iz Hrvatske, sudionici su bili i iz Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Austrije... Naš član Borna Maleš održao je predavanje o istraživanju Alibabine jame u protekle dvije godine, a

*Obilježavanje 75 godina HPD-a »Željezničar«
na Baškim Oštarijama
Autor: Milivoj Uroić*

Vlado Božić o Hrvatima na speleološkom kongresu u Budimpešti 1927. godine. U nedjelju, zadnjeg dana Skupa, održana je Izvanredna izborna skupština KS HPS-a, na kojoj je izabrana nova zamjenica pročelnika – Jelena Beželj iz SO HPD-a »Sniježnica« te nova tajnica – naša članica Valerija Rossi.

75 godina HPD-a »Željezničar«

Ova je godina obilježena i proslavom 75. obljetnice osnivanja HPD-a »Željezničar«. Tim je povodom 21. siječnja održana Svečana akademija, na kojoj su održana brojna predavanja članova različitih sekcija, nastup dječjeg zbora Gojzeka te dodjela priznanja istaknutim članovima. Naši su članovi pomogli u organizaciji Svečane akademije, a Mea Bombardelli, Vlado Božić i Zoran Bolonić dobili su priznanja. Naš Vlado Božić u veljači je izložio dijafragme koji predstavljaju pregled 75 godina rada Odsjeka u sklopu proslave 75 godina HPD-a »Željezničar«. Također, u sklopu akcije »75 kuća za 75 godina«, održane 24. svibnja, naši su članovi

posjetili planinarska skloništa Dušice i Crnopac te planinarski dom Orlove stine. U rujnu je povodom obljetnice održan i zajednički izlet svih odsjeka i sekcija HPD-a »Željezničar« na Baške Oštarije, na kojem su naši članovi održali pokaznu speleološku vježbu te obišli Sadikovac i Sladovaču s ciljem dokumentiranja davno istraživanih jama. Na ovom su

*Mea Bombardelli s plaketom HPS-a
Autor: Vlado Božić*

izletu dodjeljivana priznanja HPS-a te je našoj članici Mei Bombardelli dodijeljena plaketa, Ruđeru Novaku srebrni znak, a Danijelu Malenici, Nikoli Hanžeku i Andreju Plevniku brončani znak.

Ostale aktivnosti

U ožujku je objavljen 72. broj našeg časopisa *Speleolog* s temom broja *Otpad u speleološkim objektima*. Časopis je, kao i svake godine, rezultat višemjesečnog truda Uredničkog odbora u suradnji s autorima iz cijele hrvatske speleološke zajednice.

Vlado Božić nastavio je održavati »dijačijade«, pregledavanje skeniranih dijapozitiva koji prikazuju razne aktivnosti bivših i sadašnjih članova Odsjeka, svakog prvog ponedjeljka u mjesecu u prostorijama Odsjeka.

Također, održao je i dvije svečane dijačijade – onu povodom proslave 75 godina HPD-a »Željezničar« te u prosincu povodom 70 godina svog članstva u Odsjeku, na kojoj je dao pregled svoje speleološke karijere. I ova je obljetnica prigodno obilježena i proslavljena.

U lipnju smo ponovno sudjelovali na kotličijadi HPD-a »Željezničar« na Oštrcu, gdje je naša članica Ana Kličan pripremila odličan kotlič.

I ove je godine u organizaciji ZSS-a održana Božićna spuštancija, humanitarna akcija u sklopu koje se speleolozi obučeni u Djedove Božićnjake spuštaju niz zgrade zagrebačkih dječjih bolnica i dijele poklone. Naši Lovro Lučev, Nikola Brdarić, Danko Cvitković, Hrvoje Jurković, Ivan Mišur, Tihana Kuhta, Vedrana Čolić i Vid Đodo te članovi SU-a »Kraševski zvir« Patricija Škreb

i Filip Kardum razveselili su djecu 22. prosinca u Kliničkom bolničkom centru »Zagreb«. Uz sve navedeno, naši su članovi i ove godine planinarili, penjali, biciklirali i skijali po Hrvatskoj i okolici.

Literatura

- Novak, R., 2026: *Opasnosti u onečišćenim speleološkim objektima*, instruktorski rad, Komisija za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza Zagreb, dostupno na: <https://www.hps.hr/files/data/170/75%20Rudjer%20Novak.pdf> (29. 1. 2026.).